

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ МОЛОДІ ТА СПОРТУ

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: (0312) 63-05-48, 61-30-78 факс,
e-mail: molsport@carpathia.gov.ua Код ЄДРПОУ 39663671

24.10.2019 № 683/01-15

На № 21 від 21.10.2019

**Факультет здоров'я та фізичного
виховання Державного вищого
навчального закладу „Ужгородський
Національний університет”**

На лист Факультету здоров'я та фізичного виховання Державного вищого навчального закладу „Ужгородський Національний університет” 21.10.2019 № 21 щодо надання інформації про потреби кадрового забезпечення у сфері фізичної культури та спорту, зокрема тренерсько-викладацького складу, управління молоді та спорту обласної державної адміністрації, у межах компетенції інформує про наступне.

За спільними опрацюваннями управління молоді та спорту облдержадміністрації та факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ „УжНУ”, питання здійснення моніторингу кадрового забезпечення галузі фізичної культури і спорту в області, кадрової збалансованості згідно регіональних потреб та перспективних планів удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації тренерів-викладачів внесено до Програми розвитку фізичної культури та спорту у Закарпатській області на період 2020 року, затвердженої рішенням Закарпатської обласної ради 22.12.2016 № 614 (зі змінами п. 101, 102).

При цьому інформуємо, що на території Закарпатської області тренерську діяльність здійснюють понад 900 працівників галузі фізичної культури і спорту, включаючи тренерський склад федерацій з видів спорту та спортивних клубів.

У межах компетенції управління, здійснення контрольних функцій щодо кадрового забезпечення фізичної культури і спорту поширюються виключно на тренерсько-викладацький та керівний склад галузевих закладів, які утримуються за рахунок місцевих бюджетів, зокрема: дитячо-юнацьких спортивних шкіл місцевого та регіонального рівня, регіональних центрів („Спорт для всіх”, олімпійської підготовки, „Інваспорт” тощо), а також обласної школи вищої спортивної майстерності.

Статистичні дані кадрового забезпечення бюджетних закладів галузі фізичної культури і спорту наведено у додатку 1. При цьому варто зазначити, що вікові характеристики облікованого тренерського складу дитячч-юнацьких спортивних шкіл представлено наступним чином: до 30 років – 22,6%; 30-60 років - 58,6%; понад 60 – 13,8 %. З урахуванням наведеного, кадрова потреба тренерсько-викладацького складу ДЮСШ тільки за віковими характеристиками її оновлення у найближчий час (2020-2021) складатиме близько 35-40 фахівців.

Крім того, окремим проблемним питанням є необхідність скорочення гострого кваліфікаційно-освітнього дисбалансу між нормативним та наявним фаховим забезпеченням галузі.

Так, відповідно до частини 2 статті 49 Закону України „Про фізичну культуру і спорт” право проводити фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність, фізкультурно-спортивну реабілітацію надається фахівцям, які мають спеціальну освіту та відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень.

Функція щодо здійснення державного контролю тренерської діяльності у дитячо-юнацькому спорті, що перебуває у межах повноважень управління, регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 року № 993 „Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу” (із змінами) і безпосередньо покладається на адміністрації відповідних спортивних закладів. Відповідно до пункту 31 зазначеного Положення наявність спеціальної вищої освіти (фізична культура і спорт) для тренерсько-викладацького складу спортивної школи є обов’язковою.

Разом з тим, тільки в дитячо-юнацьких спортивних школах області на тренерських посадах без відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня працює 20% тренерів-викладачів. Такий стан речей, пояснюється відповідним нормативним „допуском” до тренерської роботи осіб без належної освіти, які на момент прийняття вимоги щодо обов’язковості вищої профільної освіти в позашкільних спортивних закладах вже працювали на тренерських посадах. Так, пунктом 4 розділу III Порядку проведення атестації тренерів (тренерів-викладачів), затвердженого наказом Міністерства молоді та спорту України 13.01.2014 № 45, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 січня 2014 року за № 180/24957 визначається: „...Тренерам (тренерам-викладачам), прийнятим на роботу до закладів фізичної культури і спорту до 01 січня 2011 року, які не мають спеціальної освіти, але володіють достатнім практичним досвідом роботи, якісно і в повному обсязі виконують свої посадові обов’язки, кваліфікаційні категорії присвоюються за умови: виконання результативних показників роботи; проходження підвищення кваліфікації у закладі вищої освіти та/або навчання...”.

Таким чином, прогнозований показник додаткового кадрового забезпечення на 2020-2024 роки може бути збільшений на 5-8 % загальної чисельності тренерського складу за рахунок плинності кадрів з числа осіб, визначених у попередньому абзаці.

Варто зазначити, що приведені вище показники розраховувалися з облікової кількості тренерів відділень з видів спорту дитячо-юнацьких спортивних шкіл і не включають тренерський склад, який здійснює роботу у складі спортивних клубів та федерацій з видів спорту.

Відтак, на підставі наявних зведених даних окремо надсилаємо орієнтовну освітньо-кваліфікаційну характеристику тренерського складу області за видами спорту, що значно розширює проблематику кваліфікованого кадрового забезпечення (додаток 2). З огляду на приведені дані, що формувалися у тому числі за поданнями спортивних клубів та федерацій з видів спорту. Останніми, не представлено даних щодо освітньо-кваліфікаційного рівня тренерського складу, відтак приведена статистика свідчить про 35-40 відсоткову кваліфікаційну кадрову забезпеченість.

На окрему увагу заслуговують питання оптимізації процесу підвищення кваліфікації тренерського складу закладів фізичної культури і спорту області.

Відповідно до аналізу кількісної потреби щорічного підвищення кваліфікації тренерського складу, проведеного управлінням молоді та спорту, у поточному році проходять підвищення кваліфікації 49 тренерів-викладачів, у 2020 році планова потреба складає близько 50 тренерів, у 2021 – термін дії тренерських категорій завершується у 58 спортивних наставників, у 2022 – 95 відповідно.

Актуальність вирішення вказаного питання з полягає у наступному. Найближчий вищий навчальний заклад, при якому організовуються курси підвищення кваліфікації тренерів-викладачів знаходиться у місті Львів. Відтак, на сьогодні, тренери Закарпатської області проходять одно-двотижневі курси виїзджаючи за межі області, що природньо накладає, власне на тренерів, додаткові витрати, пов'язані з проїздом, проживанням та харчуванням за місцем проведення курсів.

З урахуванням зазначеного, організація щорічних курсів підвищення кваліфікації тренерів Закарпатської області на базі відповідного вищого навчального закладу є доцільною та економічно обгрунтованою.

Начальник управління

Олег Муртазін,
630472

Віталій ЕРФАН